

La Humanitat

Any II : Núm. 212

Barcelona, divendres, 15 juliol de 1923

Redacció i Administració: Ronda Sant Pere, 11, pral. : Telèfons 24646 i 24647
Impremta: Muntaner, 49 :-: Telèfon 31518

Fundador: LLUIS COMPANYS

LA SANTA PERSEVERANCIA

Els catòlics, o una part d'ells, segueixen ficant-se allà on no els demanen

Dies enrera, vàrem reproduir en aquestes columnes el facsimil d'una circular adreçada per elements confessionals de Barcelona, a les famílies que tenen infants a les Colònies Escolars de l'Ajuntament.

Pei que es veu, l'assistència a missa dels petits homes, o dones de demà, constitueix, en opinió dels que trameten les circulars al·ludides, una importància major que tot l'oxigen o el iode que poden assimilar llurs organismes infantils, sovint depauperats per obra i gràcia de propietaris, fabricants i capitalistes perfectament ortodoxes en matèria de religió.

Allò que molesta més a l'observador imparcial és el fet de les complacències — per no dir un altre mot més dur — que els seràfics comunicants troben a les dependències municipals, ja que solament d'aquestes poden haver extret els noms i adreces de les criatures estiujeants. Potser els mestres i mestresses, que cobren de la república laica — i com a tal no partidària ni enemiga de cap creença — col·laboren a la tasca dels captadors de voluntats. Sigui el que sigui, l'afar és altament desagradable i s'addiu molt poc amb l'esperit tolerant de la Comissió de Cultura, presidida pel nostre bon amic Pere Comes — que respecta en tot moment les conviccions espontànies i no forçades de tots els nens.

Ara, la intromissió en les consciències, ha pres una altra directiva. Uns senyors molt correctes i ben portats, es personen als domicilis dels infants que passen l'estiu a fora. Invariablement comencen per preguntar, virtuosos i melifluus:

—Déu la guard, senyora! Vostè és la mare del nen Tal i Tal, que es troba a la Colònia Escolar de...?

Esperament de la pobra dona. El meu filllet! Li ha passat quelcom? Ha pres mal? Es troba malament?

Aquest surt i esperament, perfectament evitables, es calmen quan els senyors es donen a conèixer. Millor dit, quan donen a conèixer les seves intencions.

—Vostès deuen ésser catòlics, veritat? Quina persona de bé no ho és? I si la dona, amb més o menys sinceritat assenteix a la pregunta, aleshores es posen seriosos, engolen la veu i adopten una actitud severa:

—Senyora. Vostè no vetlla com cal per la salut moral del seu fill. Pensi que descuidar els deures religiosos és abocar les ànimes a la perdició. Cal que immediatament ompliu les fulles que us han estat cursades, demanant que el vostre fill, allà on és, vagi a oír missa i si l'edat hi és, confessi i combrègui.

D'aquesta manera els corredors de religió a domicili, obtenen sovint l'aquiescència de les ànimes càndides, que creuen de debò que aquells senyors tan formals i seriosos deuen tenir tota la raó. En canvi, no sempre la submissió dels familiars és tanta, que no invitin els sobrevinguts a entornar-se'n més que de pressa...

Tot plegat, intolerable. Senzillament intolerable.

FANTASIES D'«A B C»

Diu que Companys, Xirau, Lluhi, Aiguader i altres diputats catalans, volien prendre determinacions violentes

Madrid, 15. — Diu «A B C» respecte a la reunió dels catalans:

«Què succeïdo en la reunió de la minoria catalana, a la que assistieren los señores Carner y Domingo? A juzgar por nuestras impresiones, el tema principal, casi único, fué el de la necesidad de adoptar una actitud extrema, acaso la de retirarse de la Cámara si se persistía en el propósito de cercenar todas las concesiones a Cataluña, con un sentido minimalista imposible de aceptar por el pueblo que plebiscitó el primitiva Estatuto. La discusión fué dura y agria por-

que los representantes de la Lliga sostuvieron la necesidad de transigr, tener calma y aguantar todo todo lo posible en aras a la cordialidad con el Gobierno y la mayoría. Los dos ministros participaron de esta opinión de la Lliga y expusieron las razones que aconsejaban esta actitud. En cambio la Esquerra sostenía la necesidad de adoptar una determinación violenta, pues volver a Barcelona con el Estatuto que quiere aprobar la Cámara valía tanto como defraudar a la opinión catalana.

Poco a poco se sumaron a la opinión de la Lliga los radicales y los socialistas; y, al fin, sólo mantenían la actitud intransigente los señores Companys, Xirau, Lluhi, Aiguader y algún otro dirigente de la Esquerra.

Triunfó, pues, el criterio de prudencia, si bien se acordó la ascensión en las votaciones en aquellos pasos en que fuese pedir demasiado la colaboración del grupo catalán.»

—Què me'n diu del discurs de Saragossa?
—Res. Faig com l'Azaña.

THOMAS BATA

En 1929, el «rei del calçat» estigué a Barcelona i Mallorca

Des de ja un quant temps l'ésser milionari ha esdevingut perillós. Després de la mort misteriosa del banquer Loewenstein, han vingut els suicidis del mistaire Ivan Kreuger, el rei del «bluff», i d'Eastman, el rei de la Kodak. Ara tanca la llista la mort

THOMAS BATA

el famós industrial txecoslovac, al qual se'l considerava «el rei del calçat», mort fa pocs dies en un accident d'aviació ocorregut a l'aeròdrom d'Ostrov-kowitz (Moravia)

accidental de Thomas Bata, el rei del calçat.

La personalitat original i interessant de Thomas Bata ha estat aquestes dies recordada per la premsa europea. Nascut en 1876 a Zlín (Moràvia), el seu pare era un modest sabater, el qual prou feines pogué donar-li estudis. Molt jove establí al seu poble natal un taller de sabateria que, degut als seus coneixements comer-

Fonogrames de «La Humanitat»

«... CON LA LISTA DEL GOBIERNO LERROUX»

I quines ganes sembla que hi hagi que pels carrers es cridin els diaris de la nit amb aquest crit:

—«...con la lista del Gobierno Lerroux!»

Cada vegada que parla el líder del partit radical els correligionaris es veuen a les portes del Poder. Fa anys que coneixem el senyor Lerroux. Un dia, era una tarda suau, del mes de juliol de 1917, el senyor Lerroux rebia comissions radicals de la província en aquell saló-biblioteca de la vella Casa del Pueblo del carrer d'Aragó. El moviment revolucionari que es produïa al marge de l'Assemblea de Parlamentaris anava creant una atmosfera densa de política activa. El senyor Lerroux estava aurió i animat, jovialíssim i optimista. Una d'aquelles comissions volia saber la data fixa del moviment.

—Pronto — va dir el senyor Lerroux. —Pero ¿usted cree que vendrá la República?

—Adquiri gran anomenada. Als pocs anys Zlín era una immensa manufactura i el calçat de Bata es venia arreu del món.

Thomas Bata va estar a Barcelona, acompanyat de dos industrials txecoslovacs, a darreries de l'any 1929, per tal de visitar l'Exposició Internacional que se celebrà a la nostra ciutat. Estigué a Barcelona més d'una setmana, visitant després l'illa de Mallorca. Al restaurant Ambassadeurs va sopar amb M. Citroën i alguna personalitat barcelonina.

En conèixer-se la nova de l'accident que li ha costat la vida els que llavors el tractaren dedicaren segurament un record a aquell gran industrial que pel seu sol esforç arribà a ocupar una de les més altes situacions financeres d'Europa.

—Està en nuestras manos.
—¿De verdad?
—Lo que yo les digo a ustedes es que hay que prepararse para gobernar.

—Pero ¿va usted a gobernar?
—En seguida. La fruta está en sazón y ya no hay más que sacudir el árbol para que caiga por su propio peso. Les digo a ustedes que gobernaré más pronto de lo que ustedes se figuran.

Aquesta va ésser la primera vegada que vaig sentir el senyor Lerroux la seva famosa frase històrica: Yo gobernaré. Mantes frases històriques han passat a la immortalitat: el Llum! Llum!, de Goethe; el Antes pasarán por encima de mi cadáver!, de Garcia Prieto; el Cúmplase la voluntad nacional!, d'Espartero; el ¡Accuse!, de Zola. A aquesta hi caldrà posar el Yo gobernaré del senyor Lerroux. Des d'aquella tarda de 1917 fins avui la trajectòria del senyor Lerroux ha estat la d'aquest estel lluminós: Yo gobernaré. Ha estat una promesa m-ravellosa, un estel de cua, una Meca camí de la qual han anat aplegant-se tots els vivants perduts pels camins, formant una gran massa compacta, seguidora de l'apòstol i camí de la terra promesa... Yo gobernaré, i darrera l'home que duia aquesta frase amb la mateixa austeritat que Diògenes la seva humil llum cercant un home, anaven figures i més figures de totes bandes, convençudes que la terra promesa d'aquest apòstol ha d'arribar un dia o altre. I la terra arriba, la terra arriba un dia o altre... ¿Per què no pot governar el senyor Lerroux? Per què no? Però el senyor Lerroux, quan sembla que arriba a la terra anhelada; quan sembla que ha de tocar la seva planta la terra dels llocs sagrats, es gira als que el van seguint d'anys i anys, i els diu: «Fidels m'heu estat; però si governo no ho fare amb vosaltres.» I els que el segueixen creuen que això no és una s'firmació sinó una paràbola i segueixen el camí darrera el Mestre.

I no és una paràbola, no és una paradoxa. El senyor Lerroux si governa sembla que no pensa gaire amb l'equip que l'ha seguit fidelment fins ara, tractant-li vots de confiança a tota hora. I el senyor Lerroux portà sota la túnica un paperet amb el qual somniava tots els que es creuen futurs ministres, sots-secretaris, directors generals, governadors civils, etc., etc. I aquesta llista diu:

- Presidència: Lerroux.
- Estat: Amadeu Hurtado (si accepta).
- Guerra: Azaña (idem).
- Marina: Casares Quiroga (idem).
- Finances: Alba.
- Justícia: Sánchez Román (si accepta).
- Instrucció Pública: Ortega i Gasset (J.) (idem).
- Tr: Maura.
- Governació: Martínez Barrios.
- Economia: Domingo (si accepta).
- Obres Públi: Guerra del Río.

I aquesta llista grande, que ja temps sembla que està preparada, va amagada sota un plec misteriós de la túnica apostòlica. I quan s'obri el gran secret i els 92 diputats radicals vegin tombades les seves aspiracions i que al final del llarg camí la Meca és per als altres, serà potser quan es produïxi un trasbòrn no pas per a la República, sinó per a l'esperit del partit radical fins ara idoni, incommovible i sembla que prou disciplinat.

LLUCIA VINYES

CONSOLIDACIÓ DE LA REPÚBLICA

«Cal combatre l'adversari amb les armes que sabem que ell va emprar» diu Gregori Marañón

Madrid. — La revista «República Española», que dirigeix el periodista català senyor Guixé, publica unes declaracions del Dr. Gregori Marañón sobre la consolidació de l'actual règim.

Diu així el senyor Marañón: «Nadie que no sea insensato puede afirmar que ningún régimen político actual sea definitivo. Mucho menos uno que acaba de nacer.

El mundo pasa por una fase de intensas y rápidas experiencias políticas. Nada tendría de extraño que en España se intentase otra u otras, a la derecha o a la izquierda de la República.

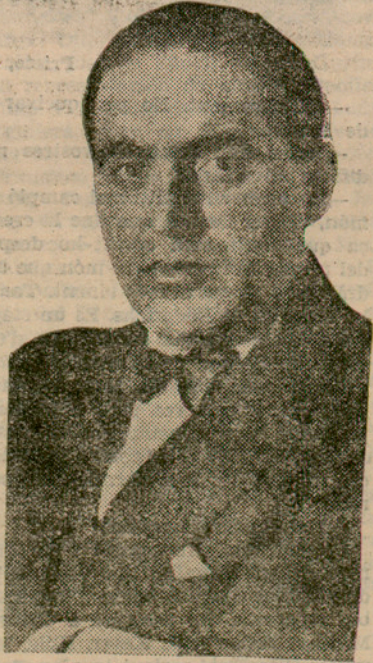
Para mí, lo importante de un régimen no es su eternidad, sino su eficacia. Estoy seguro de que la República cumplirá la misión que la trajo a gobernar a la muerte de la monarquía. La está cumpliendo ya. Lo prueba la violencia con que la acometen los de uno y otro lado. Porque precisamente la República tiene que ser, ante todo, la articulación entre un pasado que había dado de sí toda su posible eficacia y un futuro que tiene que pasar larga cuarentena de aclimatación antes de ser eficaz. Ahora se juzga a la República con pasión inevitable. Tal vez necesaria. Si con la imaginación la proyectamos en un pasado ideal, muy breve, sorprende su eficacia, su equilibrio, su tolerancia: todo lo que los enemigos la niegan.

Teóricamente, la actitud de la República frente a los extremismos debería ser de ejemplar energía. Bastaría que tuviera en cuenta que ambos extremismos, el rojo y el otro, si lograsen vencerla, serían dictaduras violentas. No cabría ni el recurso de recordarles sus quejas liberales de ahora, porque no dejarían hablar a sus enemigos. Lo lógico, pues, sería combatir al adversario con las armas que sabemos con toda certeza que él va a emplear.

Pero el defecto — y la gloria — de la democracia está en una eterna dejación de su fuerza ante la fuerza; en una lealtad a los principios que parece suicida; en una ingenuidad a prueba de descabros.

Las democracias mueren siempre por

la misma herida. Y resucitan siempre de su misma herida mortal. Y a los liberales no nos importa morir, sino resucitar.»

GREGORI MARAÑÓN

S'incendia el parc de Coney Island, resultant destruït una part del mateix i dues-centes persones lesionades

Nova York. — S'ha declarat un gran incendi a Coney Island, el famós parc d'esbargiment d'aquesta capital.

Una part considerable del mateix ha estat ja destruït per les flames, que s'estenen ràpidament, ajudades per un vent lleuger, els estralls de les quals no poden contrarrestar els nombrosos parcs de bombers que han acudit a sufocar l'incendi.

Es diu que fins ara no han ocorregut desgràcies personals.

Nova York. — L'incendi ocorregut a Coney Island ha estat sufocat pels nombrosos parcs de bombers que han acudit a extingir-lo.

Prop de dues-centes persones han resultat lesionades. Les pèrdues materials es calculen en 2.500.000 dòlars.